

Подільське СЛОВО

№20 (5279) П'ятниця, 18 травня 2018 року

16 сторінок

ЦНАП:
якісний сервіс
для людей

4

Традиції

До флешмобу учнів і педагогічного колективу Почапинської ЗОШ І-ІІІ ст., присвяченому Дню вишиванки, приєдналися голова Тернопільської районної державної адміністрації Олександр Похилый, заступник голови РДА Андрій Колісник та начальник відділу освіти райдержадміністрації Василь Цаль.

Новий порядок
надання
субсидій.

Уточнений
і доповнений

6

Генетичний код нації

У четвер, 17 травня, українці у всьому світі відзначили День вишиванки, який був заснований студентами Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича в 2006 році. Тоді вишиванки одягнули лише кілька десятків студентів і викладачів. Протягом наступних років масштаби святкування в Україні збільшувалися. Крім того, почала долучатися українська діаспора у всьому світі — в країнах Європи, Канаді, Сполучених Штатах Америки, Австралії і навіть у Росії. На сьогодні географія свята охоплює понад 50 країн. Однією з найяскравіших традицій цього дня стали паради вишиванок, які з 2008 року проводять майже в усіх великих українських містах.

Історія вишивки

Достеменно невідомо, коли з'явилася на світ українська вишивка, хоч окремі дослідники стверджують, що коріння її сягає епохи неоліту. Але вже у VI столітті нашої ери скіфи, які проживали на території України, за словами Геродота, залюбки носили вишиті сорочки. Про це свідчать знайдені під час археологічних розкопок на Черкащині фігурки чоловіків у сорочках, прикрашених на грудях широким ромбовидним узором. І кам'яні сорочки знаменитих скіфських баб, що стоять на варті у південних степах України, теж мають візерунки на рукавах і подоли. В XI столітті вишивання уже вважали високим мистецтвом, ази якого треба було опанувати в спеціальних школах, першу з яких заснувала сестра Володимира Мономаха Ганка в Андріївському монастирі в Києві. Там дівчат вчили вишивати «золотом» і «сріблом». А що вишивка цінувалася дуже високо, свідчить хоча б те, що за поясом Оранти в Софійському соборі Києва заткнута вишита хустинка.

Сакральний зміст

Слово «вишивка» походить від «вишній», «божественний». Отже, «вишивати» означає зв'язуватися, контактувати, звертатися до Бога. Вишиваючи, жінка (а це споконвіку було переважно жіноче заняття, чоловіки долучилися до цієї справи значно пізніше) за допомогою спеціальної абетки писала лист-звернення, лист-прохання до Вищих Сил, благаючи Бога захистити своїх рідних і себе від різної напасті — недобрих очей (вроків), чарів, прокльонів, хвороб, пияцтва, поганих друзів, ворожої шаблі і кулі. Не випадково на Закарпатті були поширені чоловічі сорочки з вишивкою на спині, часто білим по білому (очевидно, щоб була менш помітною), адже вважалося, що зле слово (чаклунська формула), кинуте в спину, мало особливу силу. До того ж, вишивальниця наповнювала кожен свій стібок любов'ю та різними примовляннями-заклинаннями. Вишиванку обов'язково дарували в далеку дорогу або на війну. А ще вишита сорочка була для наших предків і оберегом, і візитною карткою. Бувало, заїде гість до хати, й одразу відомо, звідкіля він прибув. Бо в узорах кожного краю було щось не-

повторне. Нові сорочки господиня дарувала своїм домочадцям мінімум 4 рази на рік: на Різдво, на Великдень, на Спаса і... коли йшли до школи. Дівчата дарували сорочки своїм нареченим до весілля і вишивали на них магічні символи кохання.

І ось кілька років тому Україна знову розцвіла вишиванками. Більше того — вони стали модними! І не тільки в нас — у цілому світі. Та ще й несуть додаткове смислове навантаження. Адже носити вишиванку означає публічно заявляти про належність до української нації (або її підтримку), демонструвати національну свідомість, історичну пам'ять. Адже символіка вишивки залишилася такою, як і тисячі років тому, тож продовжує залишатися «листом до Вишнього», тобто несе у космос інформацію про нас.

Азбука вишивки

Позитивну енергетику мають узорі, основою яких є **коло**, що символізує сонце, буття, вічність і навіть світобудову (з крапкою посередині). Причому узорі, які складаються тільки з кіл, зустрічаються рідко. Натомість часто зустрічається квітка, зокрема ружа. Її вишивають на жіночих сорочках, як знак домінування жінки в родині, причому жінки щасливої, сонцеликої. У сиву давнину **каліну** пов'язували з народженням Всесвіту, вогняної трійці: Сонця, Місяця і Зорі. Її назва від давньої назви сонця — коло (коло — колина — калина). А її здатність із ще більшою силою відроджуватися до життя після того, як на дереві пообламували гілки, а також бути надзвичайно гарною у всі пори року зробила каліну символом нашого українського роду, невмирущості нації.

Символом **сонця** у вишивці є і восьмипелюсткова квітка-розетка. Цікаво, що на сорочках вона часто з'являється в обрамленні «вужиків» — знаків, що нагадують згорнутого вужа або літеру «S». Це — символ **води**. Коли в узорі сходяться ці дві потужні стихії, що утворили земне життя, їх слід розуміти як вологу материнську і вогняну батьківську енергії, що уособлюють процес творення. Часто в основі вишитих візерунків є **квадрат**, що

символізує довершеність, порядок, гармонію, землю. Його наявність в орнаменті свідчить про добробут господаря сорочки або привертає його. Близький до квадрата **ромб**. Його основою є чоловіче та жіноче начало (складається з двох трикутників). Ромб з крапкою посередині — символ засіяного поля, означає достаток, добробут, плодючість. Сорочка з ромбовидними узорами має потужну позитивну енергетику, особливо для вагітних жінок, яким ще й слугує оберегом.

Цікаве смислове навантаження у українській орнаменталістиці має **трикутник** — символ єдності і трьох світів (небесного, земного і підземного), і трьох стихій (води, вогню і повітря), без яких не було б життя на землі, і трьох рівнів буття, і тривимірності світу. Це і Свята Трійця в уже пізніші, християнські часи. **Хрест** на вишивці, якщо він прямиий, — символ Сонця, Творця, чоловічого начала. Косий хрест символізує жіноче начало, Місяць. Подвійний хрест — восьмипроменева зірка — ці два начала об'єднує. Дуже сильною енергетично є **сварга** (т. зв. свастика) — той самий хрест, але в обертальному русі. Це сонячний знак, який приносить щастя, оберігає родинне вогнище, особливо, якщо «ріжки» повернуті за Сонцем (вправо), а лівостороння сварга є потужним оберегом. Накладання право- і лівосторонньої сварги одна на одну єднає нас з мудрістю предків і творить у душі гармонію. Чимало знаків символізують воду. До них належить і **меандр** — знак незкінченості. Учені кажуть, що його використовували на території України ще 20 тисяч років тому. Він зображає життєвий шлях і водночас є символом вічного буття. Приносить здоров'я і довголіття.

На сорочках юнаків доречним буде **поєднання калини з дубом** (краси з силою). Така сорочка зберігатиме їх життєдайну енергію. **Лілія** уособлює дівочі чари, чистоту та цноту. І трохи **хмелю** на чоловічих сорочках — для кохання і молодечого буяння. Також на вишиванках мають «цвісти» любисток і м'ята, чорнобривці, нагідки, шавлія, бо вони і око милують, і душу та тіло лікують. І, звичайно, не можна забувати про **берегиню**, бо це чарівний талісман, космічне дерево, вічне оновлення й гармонія життя. **Мак** займає особливе місце у символіці вишивки. Ще й досі в селах можна знайти вишиті зображення макового цвіту штори на дверях. Таким способом господині захищали свою оселю від злих сил. Вишивали його й на подушках — щоб добре спалося. А ще, маки — це пам'ять. Дівчата, в сім'ях яких хтось загинув на війні, вишивали маки на сорочках, присягаючи цим самим зберегти й продовжити свій рід.

Берегиня

Найкращим
мамам
на землі

8

Зелена аптека.
Чистотіл.

14

Реклама

МЕГАЛЮКС
Вибір - мега,
ціни - люкс!

- телевізори
- холодильники
- морозильники
- пральні машини
- газові та електропечі
- інша побутова техніка

ЦИФРОВА ТА КОМП'ЮТЕРНА ТЕХНІКА

вул. Тарнавського, 19,
тел.: (0352) 44-40-40, (067) 351 0 351
www.megalux.pro

Народовладдя

В Тернопільському районі
— нова громадська рада

14 травня в РДА відбулися установчі збори з формування нового складу громадської ради при Тернопільській райдержадміністрації. Відтак, за словами голови ініціативної групи з підготовки установчих зборів для формування нового складу громадської ради Андрія Колісника, загалом до них надійшло 12 заяв від інститутів громадянського суспільства.

Варто зазначити, що громадська рада при Тернопільській районній державній адміністрації є постійним виборним консультативно-дорадчим органом, утвореним для забезпечення участі громадян в управлінні державними справами, здійснення громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади, налагодження ефективної взаємодії зазначених органів із громадськістю, врахування громадської думки під час формування та реалізації державної політики. Склад громадської ради формується на установчих зборах шляхом рейтингового голосування за кандидатури, які добровільно вносять пропозиції громадянського суспільства. Кількісний склад громадської ради визначається установчими зборами на два роки.

В ході засідання було обрано робочі органи установчих зборів та визначено кількісний склад нової громадської ради при райдержадміністрації. Учасники установчих зборів більшість голосів проголосували за кандидатури громадянського суспільства, які подали заяви.

Таким чином, до новообраної громадської ради увійшли: голова Тернопільської районної організації профспілок працівників культури **Любов Бик**; голова Тернопільської районної організації Української спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) **Василь Брицький**; голова Тернопільського районного відділення Конгресу української інтелігенції **Андрій Галайко**; член Тернопільської обласної громадської організації «Інститут права» **Ярослав Кметик**; голова районного ФСТ «Колос» **Іван Кульбіцький**; голова Тернопільської районної федерації футболу **Сергій Лісовий**; голова районної організації Товариства Червоного Хреста України **Ольга Нижник**; голова Тернопільської районної організації профспілок працівників освіти і науки, голова координаційної ради профспілок Тернопільського району **Ігор Ракочий**; голова Тернопільської районної молодіжної громадської організації «Туристсько-спортивний клуб «Вершина» **Тарас Серба**; парох УГКЦ с. Смиківці **Євген Флиста**; директор редакції газети «Подільське слово» **Наталія Чапрак**; головний редактор Тернопільської районної радіомовної компанії «Джерело» **Галина Юрса**.

Основними завданнями громадської ради є:

- створення умов для реалізації громадянами конституційного права на участь в управлінні державними справами;
- здійснення громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади;
- сприяння врахуванню органів виконавчої влади громадської думки під час формування та реалізації державної політики.

Лілія КУЛЕНІЧ.

Актуально

На Тернопільщині якість ремонту місцевих доріг контролюватиме незалежна компанія

Цьогоріч майже 315 млн грн спрямовано на утримання та обслуговування доріг місцевого значення Тернопільської області. Отже, постає питання ефективного використання цих коштів, до того ж вкрай важливим є забезпечення максимальної прозорості. На цьому наголосив голова Тернопільської обласної державної адміністрації Степан Барна 10 травня під час підписання Меморандуму про взаєморозуміння між Національним Секретаріатом Ініціативи CoST, Тернопільською обласною державною адміністрацією та Transparency International Україна.

«Ініціатива CoST — надзвичайно важлива. Адже належний контроль, насамперед, забезпечить якість і достатність виконання робіт, ефективність використання ресурсів, а також здорової конкуренції цін. Я переконаний, що разом ми зможемо виробити спільну ефективну стратегію ремонту місцевих доріг», — акцентував очільник області.

Волевиявлення прозорості щодо використання коштів є важливим аспектом для ефективного управління, **переконав директор Національного Секретаріату Ініціативи CoST Наталія Форсюк.**

«Сподіваюся, що Тернопільщина нарівні з іншими областями, які приєдналися до цієї ініціативи, стане прикладом практики хо-

рошого менеджменту. Адже прозорий менеджмент — запорука розвитку бізнесу, без якого важко уявити розбудову інфраструктури. Ми розстоваємо на шляху партнерства», — зазначила Наталія Форсюк.

Моніторинг діяльності Укравтодору та інших служб автомобільних доріг на предмет усіх видів ремонтних робіт CoST проводить вже понад два роки. Після вивчення усіх даних, починаючи від стадії проектно-кошторисної документації аж до виконання проекту та контролю якості, визначають можливі системні недоліки чи навіпаки, проривають певні ризики, спрямовані на вдосконалення роботи.

Сторони погодили, що сфера дії укладеного Меморандуму охоплюватиме діяльність управління капітальних будівництв Тернопільської обласної державної адміністрації стосовно розкриття інформації про проекти будівництва та реконструкції, а також поточного та капітального ремонту автомобільних доріг загального користування місцевого значення у Тернопільській області.

Пенсійний фонд

Фізичні особи-підприємці на пенсії мають пільги зі сплати єдиного внеску

Особи, яким пенсія за віком призначена відповідно до ст. 13 Закону України «Про пенсійне забезпечення» (у тому числі за себе або в сплату), мають право на пільгу щодо сплати за себе єдиного внеску згідно з ч. 4 ст. 4 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», оскільки ця норма не містить жодних обмежень та умов щодо набуття фізичною особою-підприємцем статусу пенсіонера за віком.

Такого висновку дійшов Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду, розглянувши адміністративну справу за позовом фізичної особи-підприємця до ОДПІ ГУ ДФС про визнання проти певних дій.

Відповідно до ч. 4 ст. 4 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», **фізичні особи-підприємці, в тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування, звільнюються від сплати за себе єдиного внеску, якщо вони є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують відпо-**

відно до закону пенсію або соціальну допомогу. Такі особи можуть бути платниками єдиного внеску виключно за умови їх добровільної участі у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Звільнення фізичної особи-підприємця, який обрав спрощену систему оподаткування від сплати єдиного внеску можливе за наявності двох умов: по-перше, якщо така особа має статус пенсіонера за віком або інваліда; по-друге, отримує відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу.

Наталія КАЛАШНИК, начальник юридичного відділу ТОО УПФУ Тернопільської області.

Податкова консультація

Де сплачувати податок на доходи, якщо ФОП змінив місцезнаходження

У Тернопільській ОДПІ зазначили, що, згідно зі ст. 66 Податкового кодексу, у разі проведення державної реєстрації зміни місцезнаходження або зміни проживання платника податків, внаслідок чого змінюється адміністративно-територіальна одиниця та податковий орган, в якому на облік перебуває платник податків, а також у разі зміни його податкової адреси контролюючими органами (місцем проживання) платника податків проводять процедури зняття з обліку/взяття на облік такого платника.

Частиною восьмою ст. 45 Бюджетного кодексу встановлено, що в разі зміни місцезнаходження суб'єктів господарювання — платників податків сплата визначених законодавством податків і зборів після реєстрації здійснюється за місцем попереднього бю-

джетного періоду.

Згідно з Порядком № 1588 переведення платника податків до контролюючого органу за новим місцезнаходженням здійснюється протягом місяця з дня отримання інформації про зміну місцезнаходження, і в такому випадку одночасно із зняттям з обліку фізичної особи-підприємця за основним місцем обліку здійснюється взяття на облік за неосновним місцем обліку без подання ним заяви.

До закінчення року такий платник обліковується в податковій за попереднім місцезнаходженням (основне місце обліку) з ознакою того, що він є платником податків до закінчення року, а податковій інспекції за новим місцезнаходженням (основне місце обліку) — з ознакою того, що він є платником податків з наступного року.

У податковій інспекції за неосновним місцем обліку платник податків сплачує всі податки та збори, які згідно із законодавством мають сплачувати на території адміністративно-територіальної одиниці, що відповідає неосновному місцю обліку,

щодо таких податків подає податкові декларації (розрахунки, звіти) та виконує інші обов'язки платника, а податкова інспекція стосовно платника податків здійснює адміністрування таких податків, зборів.

Чи подавати уточнюючу форму №1ДФ, якщо донараховано доплату за попередній квартал?

У Тернопільській ОДПІ зазначили, що об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб є, зокрема, загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід. Нараховані у звітному місяці доходи підлягають оподаткуванню сукупно і за ставками, визначеними в ст. 167 ПКУ (18%), крім доходів, для яких нормами ПКУ передбачено інші ставки (зокрема, крім спадщини).

Особи, які відповідно до ПКУ мають статус податкових агентів, зобов'язані подавати протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем

Докладніші консультації — у Центрі обслуговування платників. Телефон для довідок 43-46-10.

На часі

ЦНАП: якісний сервіс і клієнтоорієнтований підхід

Нові часи приносять нові аббревіатури, нові установи. ЦНАП — Центр надання адміністративних послуг Тернопільської районної державної адміністрації — створений 19 квітня 2013 року. Це робочий орган, до якого можна звернутися за отриманням адміністративних послуг за принципом «єдиного вікна».

Через ЦНАП надають послуги міськрайонного управління у Тернопільському районі та м. Тернополі, Головного управління Держгеокадастру у Тернопільській області, Головного управління юстиції у Тернопільській області, державного підприємства «Тернопільське лісове господарство», відділу містобудування та архітектури Тернопільської РДА, відділу спорту Тернопільської РДА, відділу з питань державної реєстрації РДА, Тернопільського районного управління Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області, управління соціального захисту населення Тернопільської РДА, служби у справах дітей РДА.

частіше звертаються за наданням послуг у відділ з питань державної реєстрації Тернопільської РДА, відділ Держгеокадастру, відділ містобудування та архітектури, — каже Ольга Леонівна.

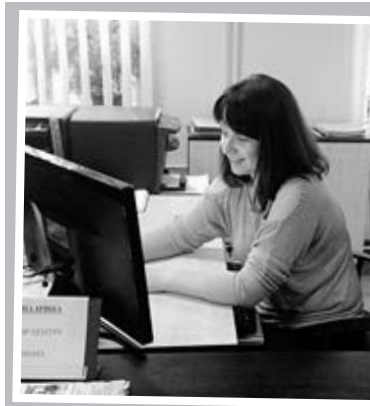
Також чинно, у ЦНАПі підприємці та суб'єкти господарювання можуть у зручний для них час здійснити реєстраційні процедури й оформити документи дозвольного характеру, отримати всю необхідну інформацію, заповнити і здати відповідні документи, скарги та пропозиції, одержати на них належні відповіді.

У вищезгаданому Центрі обслуговують жителів Тернопільського району, але з питань державної реєстрації нерухомого майна й бізнесу сюди можуть звертатися мешканці всієї області (у зв'язку з екстериторіальністю).

Притримувачі документів зайвими видача надання адміністративних послуг у ЦНАПі здійснюють адміністратори (за графіком).

Одержувачі адміністративних послуг — юридичні особи, в тому числі іноземні, фізичні особи підприємці, громадяни, особи без громадянства, іноземні громадяни, які звертаються особисто або через довірених представників за отриманням адміністративної послуги та/або отриманням інформаційно-консультаційної підтримки щодо надання адміністративних послуг.

— Наш ЦНАП забезпечений всією необхідною для роботи технікою, тут працює високопрофесійний персонал, зокрема п'ять адміністраторів, чого цілком достатньо для забезпечення потреб в обслуговуванні населення, — **продовжує Ольга Леонівна.** — Стосовно кожної адміністративної послуги суб'єкти розробили адміністративних послуг виданні інформаційні та технологічні картки. Щодо кожної послуги, що тут надають, визначено термін подачі та розгляду заяви про адміністративні послуги. Тим не менше, **Центр у цих питаннях є, так би мовити, посередником.** У результаті громадяни отримують

Адміністратори ЦНАП Безкоровайна Ірина, Гонська Тетяна та Данілів Роксолана

документ або комплект документів, оформлений і сформований відповідно до чинного законодавства. Варто зазначити, що взаємодія між державними електронними реєстраційними документами для отримання адміністративних послуг.

Загалом Центр надання адміністративних послуг сьогодні є однією з найкращих організаційних форм надання послуг та взаємодії з владою і громадою. Тут реалізовано принцип одержання будь-якої інформації, консультації чи послуги в одному місці, з відповідними побутовими умовами, кваліфікованим і приязним до громадян персоналом. Тому ЦНАПі мають стати місцем спілкування влади і громади.

Про те, що ЦНАПу довіряють мешканці Тернопільського району й області, свідчать і зведені дані. **Так, лише за 2017-й рік тут було прийнято 15 211 заяв, загальна кількість наданих послуг становить 15 065. З них: 6 777 — послуги райдержадміністрації, зокрема 5 280 — послуги у сфері державної реєстрації; 8 288 — послуги територіальних органів виконавчої влади.**

— Станом на 1 травня 2018 року кількість звернень вже сягає 5 947, за їх результатами було сфідано 2 055 послуг РДА (з них у сфері державної реєстрації — 1 613), кількість наданих послуг територіаль-

них органів виконавчої влади — 3 536, — констатує Ольга Ванчура. — Це доволі переконливі цифри. **Звісно, у майбутньому ми розширюватимемо спектр послуг, що надає ЦНАП, та впровадимо документообіг для надання адмінпослуг.** Та й сьогодні роботи нам не бракує, звернень стає дедалі більше, адже ще донедавна багатьох і гадки не мав, що закономірно в одну установу.

Основними принципами діяльності ЦНАП є прозоре обслуговування, розширені прийомні години та унеможливлення корупційних діянь. Також у роботі з відвідувачами тут дотримуються правил ввічливого ставлення до

кожного громадянина, розуміють проблеми, з якими звертаються люди, прагнуть максимально швидко знайти їх вирішення. Привітний персонал професійно вирішить питання будь-якої складності, що належать до його компетенції. Для суб'єктів звернень тут створені усі необхідні комфортні умови, аби навіть процес очікування був якомога зручнішим.

Звертайтеся у Центр надання адміністративних послуг Тернопільської РДА за адресою: місто Тернопіль, вул. Максима Кривоноса, 10. Тут вам допоможуть із вирішенням усіх питань щодо отримання та надання адміністративних послуг. **Телефон для довідки: (0352) 43-24-62.**

Лілія КУЛЕНІЧ.

Про реалії ЦНАПу розповідає його керівник адміністратора Ольга Леонівна Ванчура.

— На моє переконання, відкриття Центру значно полегшило життя тисяч громадян. До нас за отримання адмінпослуг щодня звертається чимало людей, які раді тому, що завдяки функціонуванню Центру зникла потреба звертатися до різних адміністративних органів і суттєво покращилася якість та оперативність надання адміністративних послуг. Станом на сьогодні в Центрі громадяни та суб'єкти підприємств мають можливість отримати 122 види послуг. Та най-

Графік роботи ЦНАП: понеділок, вівторок, середа — з 8:00 до 17:15; четвер — з 8:00 до 20:00; п'ятниця — з 8:00 до 16:00; субота та неділя — вихідні. **Графік прийому суб'єктів звернення: понеділок, вівторок, середа — з 8:30 до 16:30; четвер — з 8:30 до 19:30; п'ятниця — з 8:30 до 15:30.**

Перелік адміністративних послуг, які надають через центр надання адміністративних послуг при Тернопільській районній державній адміністрації

Відділ з питань державної реєстрації районної державної адміністрації

- 1 Державна реєстрація створення юридичної особи
- 2 Державна реєстрація фізичної особи-підприємця
- 3 Державна реєстрація змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, у тому числі змін до установчих документів юридичної особи (крім громадського формування)
- 4 Державна реєстрація змін до відомостей про фізичну особу-підприємця, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців та громадських формувань
- 5 Державну реєстрацію створення відокремленого підрозділу юридичної особи
- 6 Державну реєстрацію внесення відомостей про юридичну особу до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань
- 7 Внесення відомостей про фізичну особу-підприємця, зареєстровану до 01 липня 2004 року, відомості про яку не містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань
- 8 Державна реєстрація припинення підприємницької діяльності фізичною особою-підприємцем за її рішенням
- 9 Державна реєстрація припинення юридичної особи в результаті її ліквідації
- 10 Державна реєстрація рішення про відміну особи в результаті її реорганізації
- 11 Державна реєстрація рішення про відміну рішення про припинення юридичної особи (крім громадського формування)
- 12 Державна реєстрація змін складу комісії з припинення (комісії з реорганізації, ліквідаційної комісії) юридичної особи (крім громадського формування)
- 13 Державна реєстрація рішення про виділ юридичної особи (крім громадського формування)
- 14 Видача документів, що містяться в реєстраційній справі відповідної юридичної особи, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, фізичної особи-підприємця
- 15 Державна реєстрація змін до відомостей про відокремлений підрозділ юридичної особи, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (крім громадського формування)
- 16 Державна реєстрація припинення відокремленого підрозділу юридичної особи (крім громадського формування)

- 17 Державної передачі юридичної особи на діяльність на підставі власного установчого документа або модельного статуту (крім громадського формування)
- 18 Державної реєстрації передачі юридичної особи на діяльність на підставі модельного статуту (крім громадського формування)
- 19 Видача витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців та громадських формувань
- 20 Державна реєстрація права власності на нерухоме майно інших речових прав на нерухоме майно (крім державної реєстрації іпотечного нерухомого майна)
- 21 Внесення записів до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, змін до них та їх скасування
- 22 Державна реєстрація іншого речового права на нерухоме майно
- 23 Взяття на облік беззахайного нерухомого майна
- 24 Надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно
- 25 Скасування запису Державного реєстру речових прав на нерухоме майно
- 26 Видача витягу з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно
- 27 Внесення змін до записів до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно у зв'язку зі зміною відомостей про нерухоме майно, право власності та суб'єкта цих прав, обтяження прав на нерухоме майно та суб'єкта цих прав, що містяться в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, які не пов'язані з проведенням державної реєстрації прав
- 28 Внесення змін до записів до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно у зв'язку з допущенням технічної помилки з вини державного реєстратора прав на нерухоме майно

Тернопільський районний сектор Управління державної міграційної служби України в Тернопільській області

- 29 Оформлення та видача паспорта громадянина України
- 30 Оформлення та видача паспорта громадянина України у разі обміну пошкодженого, втраченого або викраденого
- 31 Включення до паспорта громадянина України фотокартки при досягненні громадянином 25- і 45-річного віку

Відділ у Тернопільському районі міськрайонного управління у Тернопільському районі та м. Тернополі Головного управління Держгеокадастру у Тернопільській області

- 32 Внесення до Державного земельного кадастру відомостей (змін до них) про земельну ділянку

- 33 Внесення до Державного земельного кадастру відомостей про межі частини земельної ділянки, на яку поширюються права суборенди, сервітуту, з видачею витягу
- 34 Внесення до Державного земельного кадастру відомостей (змін до них) про межі території адміністративно-територіальних одиниць з видачею витягу
- 35 Державна реєстрація обмежень у використанні земель з видачею витягу
- 36 Внесення до Державного земельного кадастру відомостей про обмеження у використанні земель, встановлені законами та прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами, з видачею витягу
- 37 Виправлення технічної помилки у відомостях з Державного земельного кадастру, допущення органом, що здійснює його ведення, з видачею витягу
- 38 Надання відомостей з Державного земельного кадастру у формі витягу з Державного земельного кадастру про:
 - землі в межах території адміністративно-територіальних одиниць;
 - обмеження у використанні земель;
 - земельну ділянку.
- 39 Надання відомостей з Державного земельного кадастру у формі довідки, що містить узагальнену інформацію про землі (території)
- 40 Надання відомостей з Державного земельного кадастру у формі вилікування з кадастрової карти (плану) та іншої картографічної документації
- 41 Видача довідки про наявність та розмір земельної частки (паю)
- 42 Видача довідки про наявність та розмір земельної частки (паю) державної власності у власності земельної ділянки у межах норм безоплатної приватизації за певним видом її цільового призначення (використання)
- 43 Видача відомостей з документації із землеустрою, що внесена до Державного фонду документації із землеустрою
- 44 Видача довідки з державної статистичної звітності про наявність земель та розподіл їх за власниками земель, землекористувачами, угіддями
- 45 Видача витягу з Державного реєстру сертифікованих інженерів-землевпорядників
- 46 Видача витягу з технічної документації про нормативну грошову оцінку земельної ділянки
- 47 Висновок про погодження проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок
- 48 Державна реєстрація земельної ділянки з видачею витягу з Державного земельного кадастру

Продовження переліку в наступних випусках «Подільського слова».

Лікарі застерігають

Гігієна ротової порожнини як профілактика стоматологічних захворювань

Давно відомо, що будь-якій проблемі легше запобігти, ніж її подолати.
Стосується це і стоматологічних захворювань.

Результати численних досліджень стоматологічних захворювань (карієсу зубів і хвороби пародонту) серед населення України досить висока.

Так, у трирічних дітей інтенсивність карієсу тимчасових зубів становить у середньому 3,7%, тобто, майже 4 зуби уражені карієсом. З віком спостерігається значне зростання активності карієсу. У дорослому населенні ураження зубів карієсом сягає 100%. Що стосується стану тканин пародонта, то він — незадовільний у більшості населення, незалежно від віку та місця проживання. Практично в усіх обстежених віком 35-44 років і старших було виявлено важкі ураження пародонту з переважанням зубного каменю і пародонтальних кишень різної глибини.

Що ж робити? Розпочнімо з чищення зубів. Усі ми знаємо, що зуби чистити треба. Але чи правильно ми це робимо?

Подумки ділимо кожен щелепу на 3 сегменти. Кожен чистимо з трьох поперечних (щічна, язична, жувальна). Загальний час чищення зубів щіткою — 3-4 хв. За цей час наші зуби насичуються кальцієм і фтором, які містяться в зубній пасті.

Багато пацієнтів забувають про внутрішню поверхню зубів, і наліт, що скупчується там, призводить до утворення зубного каменю і розвитку карієсу коронки.

Для догляду за ротовою порожниною, крім звичних для нас зубної щітки і паст, існують також флоски, суперфлоси, зубні йоршики, скребок для язика, ополіскувачі. Що стосується зубчикосток, то їх використання взагалі не рекомендується! Користування зубчикосткою часто призводить до травмування міжзубного

сосочка і розвитку запалення, що може призвести навіть до локалізованого пародонти.

Чистити зуби потрібно двічі на день: вранці після їжі та ввечері перед сном. Зубну щітку необхідно міняти кожні три місяці, адже на її щетинках накопичується пиліт і мікроорганізми, які забруднюють порожнину рота і носоглотку.

За ступенем жорсткості зубні щітки бувають:

— дуже м'яка (прим. — ultrasoft, extrasoft, sensitive); підходить для малюків до 5-ти років і для дорослих з дуже чутливою емаллю і яснами, з пародонтитом 1-2 ст., ураженнями емалі;

— м'яка (прим. — soft); підходить майбутнім і годуючим дітям, 5-12-ти років, а також у разі кровоточивості ясен;

— середня (прим. — medium); найпопулярніша щітка для здорової емалі;

— жорстка і дуже жорстка (прим. — hard, extra-hard); підходить для людей, що використовують брекетів.

Зубні пастки можна розділити на основні види:

— гігієнічні — призначені для видалення зубних відкладень і частково — для дезодорації порожнини рота;

— лікувальні — включають активні компоненти, що впливають безпосередньо на певний патологічний процес у ротовій порожнині.

4 основні етапи проведення професійної гігієни порожнини рота:

1. Зняття зубного каменю (над'ясенного і під'ясенного) із застосуванням ультразвукового скелера. Ультразвукова чистка зубів — це сучасний і безпечний метод професійної гігієни.

2. Зняття пігментованого зубного нальоту та Prophy Flex (Air Flow). Цей метод на сьогодні вважається найбільш популярним та ефективним серед інших способів відбілювання зубів.

3. Зняття м'якого зубного нальоту, що утворюється від залишків їжі за допомогою спеціальної щітності.

4. Полірування зубної емалі після чистки за допомогою полірувальних гумок.

Якщо не дотримуватися цих правил гігієни ротової порожнини, це призведе до розвитку стоматологічних захворювань. Зокрема:

- карієс — це процес руйнування зубів. У зубі з'являється невеликий отвір, з часом він збільшується і здатний повністю зруйнувати зуб. Якщо не вжити заходів, хвороба поширюється на здорові зуби. Виникає через порушення рН балансу. Причини цього порушення такі: неправильно підібрані гігієнічні засоби; надмірне вживання вуглеводів; порушення функції слиновиділення; брак фтору в організмі; погана гігієна порожнини рота;

- пульпіт — запалення судинно-нервового пучка (пульпи). Здебільшого є ускладненням карієсу;

- пародонтит. Запалюється тканина навколо кореня зуба. Симптомом — сильний зубний біль, висока температура, збільшення лімфовузлів у ділянці підборіддя, припухлість;

- стоматит — запальний процес у порожнині рота. Характеризується утворенням однієї або кількох болючих виразок у ротовій порожнині. Головною причиною виникнення вважається відсутність належної гігієни;

- глосит — запалення слизової оболонки язика, що характеризується зміною його кольору і структури. Хвороби язика розвиваються від ураження організму вірусами або порушення мікрофлори.

- гінгівіт — запалення ясен, що супроводжується їх кровоточивістю.

- пародонтит — ясна запалюються і опухають, тим самим оголюючи зуб. У важкій формі ясна сильно кровоточить, зуби стають хиткими, руйнується корінь;

- пародонтоз — дистрофічне захворювання тканин пародонта, що протікає з хронічним перебігом та проявляється оголенням шийки зуба, подразненням ясен, рівномірною деструкцією кісткової тканини, що обумовлює порушення функції щелепного апарату. Порушується живлення кісткової тканини щелепи і тканин пародонта.

Про цю патологію поговоримо детальніше рідко (приблизно в 5-10 % випадків). Його спричиняють зміни, що виникли внаслідок захворювань внутрішніх органів і систем. До них можна віднести атеросклероз, гіпертонію, вегето-судинну дистонію, цукровий діабет, а також остеопенію (ураження кісток). Пародонтоз під час вагітності може призвести до передчасних пологів або стати причиною низької ваги новонародженого.

Головні ознаки пародонтозу:

- бліді ясна оголені відсутності ознак запалення; запалення шийки, а в кінцевих підсумку і кореня зуба, при цьому ясна не кровоточать; ураження зубних тканин некаріозного типу, таких як стертість зуба, ерозія емалі, клиновидний дефект; можливої свербіння у яснах;

- відсутній запах з рота.

Відповідно до усього вищесказаного, варто зазначити, що вартість профілактичних методів у 20 разів нижча, ніж вартість лікування стоматологічних захворювань.

Будьмо здорові!

Проконсультувати і надати допомогу вам зможуть висококваліфіковані спеціалісти стоматологічного відділення ТРТМО, за адресою: м. Тернопіль, бульвар Т.Шевченка, 53.

Реформи | Електронні сервіси

МОЗ України запускає онлайн-платформу з протоколами на засадах доказової медицини

Близько тисячі клінічних протоколів на засадах доказової медицини англійською мовою відтепер доступні в онлайн-режимі для зареєстрованих користувачів на ресурсі guidelines.moz.gov.ua. Надання доступу медичним працівникам до клінічних протоколів на засадах доказової медицини стало можливим завдяки співпраці Міністерства охорони здоров'я України з компанією фінського медично-наукового товариства Duodecim Medical Publications Ltd, яка спеціалізується на комплексних рішеннях у сфері доказової медицини.

THE FINNISH MEDICAL SOCIETY
DUODECIM

Наразі МОЗ України працює над перекладом доказових клінічних протоколів. Насамперед, будуть перекладені протоколи (Top100) із найбільш актуальних захворювань і станів, що зустрічаються на первинній ланці.

«Завдяки співпраці з Duodecim ми запускаємо онлайн-платформу для лікарів первинної ланки, на якій можна ознайомитися з сучасними протоколами на засадах доказової медицини та, відповідно, поглиблювати свої професійні знання», — коментує заступник міністра охорони здоров'я Олександр Лінчевський.

Використання у лікарській практиці нових клінічних протоколів — один із найважливіших шляхів впровадження доказової медицини в нашій країні. 28 квітня 2017 набув чинності наказ МОЗ України № 1422 від 29 грудня 2016 р., який дає змогу українським лікарям використовувати у своїй роботі міжнародні клінічні протоколи. Уже більше року українські лікарі можуть впроваджувати у своїй роботі ефективні методи діагностики та лікування.

«Ми із задоволенням допоможемо у цій справі міністерству та українському народові в надзвичайно складній для усієї країни

часи. Ми сподіваємося, що наш внесок насправді посприятиме покращенню громадського здоров'я та якості життя населення України», — зазначив доктор Пекка Мустенон, керівник компанії Duodecim Medical Publications Ltd.

Клінічні протоколи на засадах доказової медицини — це, насамперед, чіткий алгоритм дій для практикуючих лікарів. Впровадження міжнародних протоколів сприяє згодженості надання медичної допомоги пацієнтам на усіх рівнях, а також гарантує, що кожен пацієнт отримає високий рівень надання медичної допомоги.

День матері

У травні ми вшануємо всіх матерів: матір, котра нас на світ привела; матір кожної дитини, навіть сироти — велику матір-Україну; Матір усього світу — Божу Матір. Святкування Дня матері — це чудова нагода висловити безмежну вдячність за все, що роблять для нас наші мами, за їх любов і розуміння. За вас, дорогі матері, наша повсякчасна молитва та подяка Господеві.

Найкращим мамам на землі

Цього дня жодна мама не пішла із зали без букета живих квітів. Так вшанували кожну жінку, яка дала життя дітям, виховала їх та вивела на хорошу стежину життя на районному святі з нагоди Дня матері, яке відбулося у селі Острів.

Сюди завітали голова Тернопільської райдержадміністрації Олександр Похилый, директор Острівської музичної школи Степан Бородай, начальник відділу культури РДА Віктор Навольський, сільський голова Острова Богдан Піщатін. Поважні гості привітали кожну жінку-матір найтеплішими словами вдячності. «Особлива подяка матерям, які виховали патріотів, котрі стали на захист українського суверенітету в зоні проведеної АТО, — сказав Олександр Похилый. — Низький вам уклін.

Нехай повернуться живими ваші сини. Нехай кожна жінка-матір відчує особливу турботу від своїх дітей. Бажаю, щоб жодна мати не була одинокою у роки, коли сивина забілить її скроні. Щастя вам, матері, міцного здоров'я, живіть довго у колі дітей, онуків. Хай усмішка завжди прикрашає ваше обличчя, а сльози з'являються лише від радості!»

Матері отримали ще один приємний подарунок — святий концерт з участю учнів та вчителів Острівської музичної школи.

Галина ЮРСА. Фото Оксани Стасишин.

Ти у світі у мене єдина

З нагоди Дня матері 13 травня в с. Малий Ходачків відбувся концертне дійство.

Організатори підготували односельчанам і гостям чимало мистецьких сюрпризів. Духовий оркестр під керівництвом сільського голови Володимира Берези виконав інструментальні твори. Душевно співали учасники жіночого вокального ансамблю (художній керівник Михайло Полога). Яскраві художні номери для матусь підготували вихованці дитячого садочка «Сонечко» (муз. керівник Ірина Кузюк).

З мистецькими дарунками виступали й учні школи (заступник директора з виховної роботи Жан-

ни Басюк), дарували милозвучні українські пісні, танцювальні композиції. Соляними номерами зворушили серця Іринка Сліпчук, Юлія Собчук, Анастасія Раковська.

Емоційно танцювали учасники колективу «Викрутас» (балетмейстер Оксана Яцишин).

Малоходчківський сільський голова привітав усіх матерів зі святом і подякував багатодітним матерям (таких у селі є 20). Усім їм вручено фінансову допомогу.

Марія ПОПІВ, депутат Малоходчківської сільської ради.

Учасники танцювального колективу «ВИКРУТАС»

Бережіть руки і серце золоте!

Минулої неділі вшанували матерів у селі Забойки.

На сцену будинку культури випурхнула зграйка малечі в барвистих костюмах. Щирі слова подяки линули для найрідніших у світі людей — матерів.

На жаль, не кожна дитина могла в цього дня подарувати квіти і пригорнутись до материнського плеча.

Забриніли сльози на очах глядачів під час проникливого виконання Ангеліною Дубас пісні «Мати емігрантка». Запали в душу рядки із вірша Ніни Вересюк, прочитаного Софією Безкоровайною: «Вертайтесь скоріш до діток, матері! Ніякі гроші не замінять мамі».

Чітко висвітлений образ матері в трьох іпостасях: Мати Божа, Мати-Україна та Мати як берегиня роду людського. Йшлося і про матерів, які за волею долі не можуть почути це слово. Нікого не залишило байдужим звернення ненароджених дітей, яке звучало, ніби крик душі: «Не вбий», «Я хочу жити».

На завершення свята всіх гостей почастували смачним тортом і цукерками. Зі словами вдячності звернулася до всіх і голова сільської ради Марія Степанівна Палига. Велике спасибі нашим діточкам: Христинці Галас, Ірині Яворській, Оксані Криль, Марійці Гавриш, Богуславі Броварні, Лілії Коруч, Володі Маркуті, Вадиму Щербіку, Вероніці Хомі, Максиму і Софії Безкоровайним, Назару, Тарасу й Олександрі Шуркам, Тані Куріці, Анастасії Стецник, Анастасії та Юлії Гончарам, Діану Кузь, Івану і Василію Танасиличам, Павлу Радю, Олександру та Кароліні Матітичів та Гнатіву і художньому керівнику Іванні Басістій.

Щиро дякуємо і керівнику 3 класу Забойківської школи Ганні Андріївній Сорочук і батькам дітей за виховання чудових талантів.

На все життя одна-єдина

Діво Пресвятая Матір матерів, пригорни до серця всіх своїх синів...

Таким зверненням до Богородиці 13 травня 2018 р. розпочався святковий концерт «Моя найрідніша у світі» в селі Почапінці.

Ведучі свята Ірина Головата та Вікторія Месаровиць розповіли про історію і традиції святкування Дня матері в Україні.

Присутніх привітала сільський голова сіл Почапінці та Забойки М.С.Палига.

Під час концерту звучали пісні про маму у виконанні Софії Петришин, Ірини Головата, Тетяни Парух, Каріни Волошин, Христини Скоренської, Оленої Петришин, Олі Князь, Софії Головат, Романа Філя, В'ячеслава Теренди.

Сльози розчулення блищали на очах матусь, бабусь і прабабусь, коли Інна Головата та Софія Петришин виконували пісню «Марія». Позитивний настрій і щирий сміх подарува-

ли глядачам Олег Козлов та Інна Головата, зігравши сценку із життям української родини «Рахунок для мами».

На завершення свята Роман Філь і В'ячеслав Теренди виконали пісню Андрія Кузьменка «Мам», а всі учасники концерту привітали листівками своїх найрідніших людей.

Оксана ІГРАС, завклубом с. Почапінці.

«Мамо! Мамо, вічна і кохана!»

Свято матері у селі Ступки розпочалося з молитви у храмі Різдва Пресвятої Богородиці.

Парох церкви о. Андрій Марчук, діти Марійської та вівтарної дружин привітали всіх матерів і подарували їм теплі слова подяки та квіти, й усі разом з парафіянами заспівали «Многоліття».

Увечері, після молитви і вервиці за мир в Україні, ступківчани завітали до сільського клубу на святковий концерт «Мамо! Мамо, вічна і кохана!». Захід розпочався виступом аматорського хору клубу с. Ступки (худ. керівник Володимир Стадник).

Зарешкоди, бо любов до неї надає сили й натхнення. Саме це учасники дитячого театралізованого гуртка показали в інсценізації «У пошуках чарівної квітки». Найдорожчих і найрідніших матусь вітали також учні Ступківської ЗОШ І ст. Свої пісні глядачам дарували Діана Тетерин, Каріна Михасів і Віталій Фок. Не оминули це свято і наші поети-односельчани — Оксана Кізлик та Михайло Матушинець, які прочитали свої нові поезії.

Вітаємо!

Щиро вітаю з ювілеєм кохану, лагідну, чарівну дружину, чудову маму, прекрасного, енергійного керівника танцювальних колективів будинку культури с. Мишківці **Тетяну Володимирівну ГОНТАРУК.**

*Твій день народження приходить,
Це особлива є пора:
Для тебе всі світила сходять,
І пахнуть всі світи і трава...
Для тебе всі на світі квітне,
Бо ти одна така, одна!
Усе довкола зичить свята
Твоєму серцю і душі;
Я приєднуюсь, все найкраще
я хочу побажать тобі!*

З любов'ю — чоловік Володимир.

Шкільний меридіан

Ерудовані, розумні, винахідливі!

Весело та гамірно було 11 травня у районному будинку культури. Тут відбувся перший творчий звіт гуртків, у якому взяли участь вихованці Великобірківського будинку творчості школяра, Великоглибочецького будинку технічної творчості та сімнадцяти загальноосвітніх шкіл Тернопільського району.

У глядацькій залі розгорнули виставку робіт гуртківців. Чого тут тільки не було! Вишиванки, ікони, малюнки та різьблені картони, іграшки, мандели морських вітрильників і літаків. Дух перехоплювало від цього видовища. Подумалось: «Які ж обдаровані наші діти та їхні педагоги!» Зібрання вітали, побажали гарного настрою та

вражень начальник відділу освіти Тернопільської РДА Василь Цаль і завідувача районним методичним кабінетом Ганна Кубелко. Потім керівники колективів розповіли про свою роботу й досягнення. Учасники співочих і танцювальних колективів подарували чудовий концерт.

Галина ЮРСА, ТРР «Джерело». Фото автора.

Традиції

Українські вечорниці

*Ми гуляли, веселились, весело усім було.
Вечорниця завсарили, здається, все пройшло.
Ні, така присто не проходить, в серці струночка бринить.
Про шкільні ці вечорниці спомин в серці буде жити!*

Наша Україна славиться традиційними святами й обрядами. Кожен, хто не черствіє душею, хто сповнений любові до української спадщини, повертається до традицій свого народу.

У глибини століть сягає наша історія. Пізнати її допомагають нам і книги, і самобутній народна творчість: мелодійні пісні, цікаві звичаї, фантастичні народні казки.

Сьогодні через призму сучасності ми поглянули на минуле, відчували красу і поезію давніх звичаїв і обрядів, стали учасниками однієї з чудових розваг української молоді — українських вечорниць, які підготували Буяк, Ірина Забояк, Роман Квасичинський, Анатолій Коляса, Каріна Косінчук, Надія Михайличенко, Вікторія Старчевська, Аліна Табас та класний керівник 9-го класу Галина Володимирівна Боднар.

Готувалися до вечорниць гуртом. Ще заздалегідь молодь зносила до господині борошно, крупи, сушені яблука та груші. Господиня ж готувала своїм гостям вечерю.

Під час українських вечорниць дівчата співали, вишивали, танцювали, жартували та всіх гостей смачними стравами частували, а хлопці їм всілякі небилиці розповідали.

А ще на вечорницях ворожили, аби дізнатися, яка доля чекає цього року. Існувало багато парубочих ворожін, але ще більше було, звичайно, дівочих. Ці ворожін, обряди, умови не несли собі нічого лихого: ніяких поговорів, чар, оскільки у природі несли сили кращої долі і прагнули дізнатися, що чекає у майбутньому.

Так і ожили перед нами ігри і забави нашого народу. Тепер головне, щоб вони не пішли у забуття.

Міцний наш рід, жива у ньому пам'ять про минуле. Тож бережімо цю прекрасну, невичерпну скарбницю. У ній — розум, кмітливість, гумор, надія і світло завтрашнього дня.

Хай у вас завжди живим вогником світитимуться обереги пам'яті!

Щоб уміли бачити красу рідного краю і захоплюватись нею.
Щоб змалку вивчали традиції, історію свого народу і несли у своїй душі те найкраще, що є у нас, українці!

Галина БОДНАРЬ,
класний керівник 9-го класу Буцінівської ЗОШ І-ІІІ ступенів.

11-класниці Тернопільського району вміють рятувати життя

16 травня в Острівську ЗОШ І-ІІІ ступенів з'їхалися одинадцятикласниці з 12-ти шкіл району для участі у змаганні з надання першої долікарської допомоги потерпілим у надзвичайних ситуаціях. Захід був приурочений 100-річчю Товариства Червоного Хреста України та проведений серед учениць, які впродовж двох років вивчали предмет «Захист Вітчизни» (медико-санітарна підготовка).

В очах школярок, які вже зовсім скоро стануть випускницями, — хвилювання та бажання перемогти. Розділившись на команди, дівчата разом зі своїми вчителями, приєднавшись до уроку. Сьогодні вони мають скласти так званий екзамен.

першу допомогу потерпілим тощо. Так, після проведення традиційного жеребкування, кожна з команд мала пройти етапи: «Врятуй моє життя», «Невідкладна допомога», «Юні рятувальники», «Бути обережним», «Знай. Умій. Допоможи». На кожному виконували теоретичні, практичні та письмові завдання.

На захід завітали голова Тернопільської РДА Олександр Похилій, начальник районного відділу освіти Василь Цаль, заступник голови Тернопільської РДА Андрій Колісник, а також представник департаменту цивільного захисту ДСНС Сергій Яковенко. Гості побажали школяркам якнайкраще показати

свої знання й закріпити отримані навички.

— Кожна з команд мала пройти етапи: «Врятуй моє життя», «Невідкладна допомога», «Юні рятувальники», «Бути обережним», «Знай. Умій. Допоможи». На кожному виконували теоретичні, практичні та письмові завдання. На захід завітали голова Тернопільської РДА Олександр Похилій, начальник районного відділу освіти Василь Цаль, заступник голови Тернопільської РДА Андрій Колісник, а також представник департаменту цивільного захисту ДСНС Сергій Яковенко. Гості побажали школяркам якнайкраще показати

свої знання й закріпити отримані навички. Отож, за результатами змагань, найбільше відзначилися

учениці Великоглибочецької, Великобірківської ЗОШ. Утім, учасники також продемонстрували доволі високий рівень. Головний суддя змагань, завідувач підстанції екстреної медичної допомоги Тернопільського району Ганна Пелишок пояснила, що під час оцінювання брали до уваги середньоарифметичний показник кількості балів на усіх пройдених етапах. Після завершення змагань учасники мали змогу наглядно оцінити чужі та власні помилки під час майстер-класу від суддів, які пояснили на практиці, як правильно надавати домедичну допомогу в надзвичайних ситуаціях.

За словами голови Тернопіль-

ської районної організації Товариства Червоного Хреста Ольги Нижник, результати змагань свідчать про високий рівень підготовки учениць. Голова Тернопільського району важливе і з огляду на вибір майбутньої професії, адже нерідко предмет «Захист Вітчизни» прищеплює дітям любов до рідної землі, чимало з них утворюють ядро в багатьох волонтерських, соціальних і громадських організаціях. Крім того, дівчатам, які успішно продемонстрували практичні навички під час змагань, на святі Останнього дзвоника буде вручено сертифікати про вивчення курсу першої долікарської допомоги європейського зразка.

Лілія КУЛЕНИЧ.

Все буде смачно

Сушіння

Роблять це за допомогою електричної сушарки, в духовці або на сонці. Пір'я треба помити, промокнути рушником і порізати на шматочки по 5 см. Для сушіння в духовці потрібна мінімальна температура — близько 35-50 градусів. Сушать цибулю впродовж кількох годин з відчиненими дверцятами.

Для сушіння на повітрі порізану зелень цибулі викладають на деко або піднос і виносять під прямі сонячні промені, накривши тонкою марлею (від мух). Через 2 дні цибуля буде готова. А в електричній сушарці її заготовляють так само, як і будь-яку іншу зелень (згідно з інструкцією). Сушену цибулю зберігають у скляній банці, закрутивши пластмасовою кришкою, або у мішечках з натурального матеріалу у темному місці протягом 1-2 років.

Із сушеної цибулі також можна приготувати порошок.

Заморожування

Цибулю ріжуть на маленькі шматочки, викладають на обробну дошку і відправляють в морозилку на 4-5 годин. Потім перекладають у пакетики, які спочатку кладуть у холодильник (це дає можливість уникнути конденсації). Таким чином не утвориться суцільна

Зелена цибуля: як зберегти перо свіжим на зиму

На зиму заготовляють не тільки фрукти і овочі, а й зелень, зокрема пір'я цибулі, яким нині рясніють грядки. Хоч яке воно корисне, з'їсти його все — несила. А взимку зелень — ой, яка дорога! Пропонуємо кілька способів заготівлі пір'я цибулі на зиму, скориставшись якими, можна цілий рік значно економити і гроші, і час. Слід лише визначитися, для яких страв має бути використана заготовка. Для свіжих салатів відмінною ароматною заправкою стане цибуля в олії. А для супів, м'яса і тушкованих овочів підійде засолена, заморожена або сушена. За смаком заготовлена будь-яким способом зелена цибуля в готовій страві не буде відрізнятися від свіжої зелені.

грудка. Заморожене пір'я цибулі додають до салатів, посопають різні страви. Така цибуля зберігає свої корисні властивості протягом одного року.

Засолювання

На 1 кг посіченої зелені цибулі беруть 1 склянку солі. Все перемішують і кладуть у скляну банку, закривши поліетиленовою кришкою. Зберігають у холодильнику близько 6 місяців, а до вживання суміш готова вже через 2 тижні.

Консервування

Потрібно: цибуля — 1 кг, вода для маринаду — 1 л, цукор — кілька ст. л., сіль — 1 ст. л., оцет — 1 скл., лавровий лист — по 1 шт. на баночку, чорний перець горошком — 2-3 шт. на баночку, гвоздика — за бажанням.

Цибулю миють, просушують, нарізають стебла завдовжки, щоб помістилися в банку. Розкладають у тару і заливають киплячою водою, прикривають кришкою на 5 хвилин. Далі воду зливають, знову кип'ятять і це раз заливають цибулю на п'ять хвилин. Потім розчиняють у злитій з банок оцет, цукор і сіль. Проварюють маринад до повного розчинення солі і цукру. Кладуть

у банки перець горошком і лаврові листки. Заливають маринадом і відразу ж закатують. Накривають рушником і залишають до повного охолодження.

Маринування

Потрібно: зелена цибуля — 1 великий пучок, білий винний оцет — 1,5 склянки, вода — 1,5 склянки, мед — 3 ст. л., сіль — 1 ч. л., чебрець сушений — 6 гілочок.

Цибулю промивають і обсушують рушником. Цибульні стебла обрізають так, щоб вони вертикально могли поміститися в баночки. До речі, скляну тару обов'язково стерилізують. У кожному баночку поміщають гілочку сушеного чебрецю (можливо і в подібному вигляді) і підготовлену цибулю.

Для приготування маринаду у воду додають білий винний оцет, сіль і мед, перемішують і тримають суміш на помірному вогні до розчинення меду. Далі заливають у баночки, накривають кришками і стерилізують 10 хвилин, вимикають вогонь і залишають ще на 5 хвилин у гарячій воді. Закатують. Укутувати не потрібно, тоді зелена цибуля буде хрусткою.

Маринувана цибуля — чудовий гарнір до м'яса, овочів, а також як інгредієнт для приготування перших і других страв.

Волі

Таку цибулю додають до супів і салатів, а готова вона вже через 3 дні. Дрібно порубане пір'я цибулі кладуть у банку і заливають зверну стільки олії, щоб вона повністю покрила зелень. Зберігають в скляній тарі у холодильнику або в холодному льосі впродовж 6 місяців. Оптимальна температура — 5-10 градусів. Перед вживанням перемішують.

Якщо, крім цибулі, в банку покласти подрібнений кріп, петрушку, базилік і будь-яку іншу зелень, то вийде ароматна заправка для салату.

Зберігання зелені свіжою

Свіже помити, добре висушити і охолодити в готовій формі без упаковки пір'я цибулі викладають у пакет із застіркою, який попередньо також охолоджують, аби не утворився конденсат. Відсутність вологи — запорука якнайдовшого зберігання. Пакет поміщають у холодильник. Раз на 2 тижні оглядають на предмет появи плісняви і заломів. Якщо хоча б одне перо почне псуватися, його вилучають. Таким чином можна зберігати свіжу зелень цибулі протягом 3 місяців.

Однак зелене пір'я можна отримати в будь-якій часті всього за 2 тижні, опустивши голівку ріпчастої цибулі в склянку з водою.

Смачного!

Якість, яка не підведе

46027 м. Тернопіль,
вул. С. Будного, 4а
тел./факс: +38 (0352) 25 44 35,
25 37 59
e-mail: office@lanclaas.com.ua

LAN CLAS

ВОДООЧИЩУВАЧІ
для питної води **гурт роздріб**

ГЕЙЗЕР, АКВАФОР, БАР'ЕР,
БРИТА, АКВАФІЛЬТР, НАША ВОДА

Подарункові набори

Картриджі **нижня ціна**

м. Тернопіль, пр-т Злуки, 53
т./ф (0352) 463-26-76,
тел. моб. (067) 349-13-13

НАСІННЯ

багаторічних трав, конюшини, люцерни,
буркуну, кукурудзи, кормових бур'яків,
сидеральних та медоносних культур

Послуги з очищення насіння

СУМІШІ
трав'яні для пасовищ
та сінокосів,
газонні усіх видів

Низькі ціни!

Знижки
для гуртових
покупців!

ПП «Тернопільнасілля». с. Івачів Долішній, вул. Бригадна, 2/6
тел. (0352) 29-61-96, 29-61-41, 067 909-01-90, 067 742-19-34,
097 299-39-99, 050 377-24-84. e-mail: nasin76@ukr.net

Дитячий майданчик

КРАСИВІ СЛОВА І КРАСИВЕ ДІЛО

Серед поля стоїть маленька хатина. Її побудували, щоб у негоду люди могли сховатися й пересидіти в теплі.

Одного разу серед літнього дня захмарило й пішов дощ. А в лісі в цей час було троє хлопців. Вони сховалися в хатинці й дивилися, як з неба ллє, мов з відра.

Коли це бачать: до хатини біжить ще один хлопчик. Незнайомий. Мабуть,

з іншого села. Одяга на ньому була мокра, як хлющ. Він тремтів од холоду.

І ось перший із тих хлопців, які сиділи в сухому одязі, сказав:

— Як же ти змок на дощі! Мені жаль тебе...

Другий теж промовив красиві й жалісливі слова:

— Як страшно опинитися в зливу серед поля! Я співчуваю тобі...

А третій не сказав ні слова. Він мовчки зняв із себе сорочку й дав її змоклому хлопчикові. Той скинув мокру сорочку й одягнув суху.

Гарні не красиві слова. Гарні — красиві діла.

Василь СУХОМЛИНСЬКИЙ

Сашко

В трамваї переповненім
Сашко з м'ячем сидить,
А біля нього згорблений
Старий дідусь стоїть.
Хтось до Сашка звертається:
— Чи вас у школі вчать,
Як місце дати старшому,
Як старших поважать?
— Та вчать, — Сашко відказує, —
Але оце якраз
Розпочалися канікули —
Ніхто не учить нас.

Григорій БОЙКО

Знайди відмінності

Лабіринт

Загадки

Триколісний друг у мене, має він кермо зелене.
Ще сидіння та педалі... Певно, ви його впізнали?
(Велосипед)

Є у мого татка на колесах хатка.
Возить хатка невеличка нас на дачу і до річки.
(Машина)

У ворота він летить, як зумієш гол забить.
Скаче весело по полю, незамінний у футболі.
(М'яч)